

Vlaams
Parlement

ingediend op **53** (2016-2017) – Nr. 3
30 oktober 2017 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking,
Toerisme en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door Jan Van Esbroeck en Tine Soens

over het jaarlijks verslag van de Vlaamse Regering
aan het Vlaams Parlement
over de verstrekte en geweigerde vergunningen
voor wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik
of voor ordehandhaving dienstig materieel
en daaraan verbonden technologie

2016

Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed:

Voorzitter: Rik Daems.

Vaste leden:

Ingeborg De Meulemeester, Marc Hendrickx, Jan Van Esbroeck, Karl Vanlouwe, Karim Van Overmeire, Manuela Van Werde;

Sabine de Bethune, Vera Jans, Ward Kennes, Johan Verstreken;

Rik Daems, Herman De Croo;

Tine Soens, Güler Turan;

Wouter Vanbesien.

Plaatsvervangers:

Cathy Coudyser, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Elke Sleurs, Sabine Vermeulen;

Karin Brouwers, Griet Coppé, Joris Poschet, Valerie Taeldeman;

Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester;

Renaat Landuyt, Steve Vandenberghe;

Bart Caron.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin;

Christian Van Eyken.

Documenten in het dossier:

53 (2016-2017) – Nr. 1: Verslag van de Vlaamse Regering

– Nr. 2: Advies van het Vlaams Vredesinstituut

INHOUD

1. Toelichting door Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed	4
2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	5
2.1. Tine Soens	5
2.2. Jan Van Esbroeck	7
2.3. Wouter Vanbesien	7
2.4. Sabine de Bethune	8
2.5. Herman De Croo	8
2.6. Rik Daems	8
3. Antwoorden van minister-president Geert Bourgeois	8
4. Replieken van de commissieleden en aanvullende antwoorden van de minister-president	10
Gebruikte afkortingen	10

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed besprak op 17 oktober 2017 het verslag van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement over de verstrekte en geweigerde vergunningen voor wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie, met betrekking tot de periode van 1 januari 2016 tot 31 december 2016.

1. Toelichting door Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed

Minister-President *Geert Bourgeois* zegt dat het om het dertiende jaarverslag van de Vlaamse Regering gaat over de toepassing van het Wapenhandeldecreet. Het voorliggende verslag geeft een overzicht van de toegekende en geweigerde vergunningen en de beleidsinitiatieven van 2016.

De structuur van het jaarverslag is inmiddels bekend: het heeft een algemeen en een rapporteringsgedeelte. Het algemene gedeelte bevat het juridische en administratieve kader van de controle, een overzicht van de globale en de Europese handel in wapens en militair materiaal, een overzicht van de beleidsactiviteiten op Europees en globaal niveau en een overzicht van de geldende multilaterale wapenembargo's.

Het overzicht van de beleidsactiviteiten op Europees en globaal niveau gaat in op de werkzaamheden van de EU-raadswerkgroep over de export van conventionele wapens, de zogenaamde COARM, en van de Conferentie van Partijstaten bij het VN-Wapenhandelverdrag. Vlaanderen is in die fora vertegenwoordigd en speelt er een actieve rol, zij het soms via de bypass van de federale overheid.

Het algemene deel bevat het traditionele thematische hoofdstuk, dit jaar een concrete toelichting over de controle op de overbrenging, uitvoer en doorvoer van militaire voertuigen. Daarin wordt uitgelegd wat de gemeenschappelijke EU-lijst van militaire goederen verstaat onder militaire voertuigen en hoe die definitie wordt toegepast. Omdat de definitie op Europees niveau niet helemaal duidelijk is, heeft de dienst Controle Strategische Goederen een interpretatierichtlijn opgesteld die zowel de dienst zelf als het publiek moet helpen bij de beoordeling of voor een bepaald voertuig een vergunning al dan niet nodig is. Deze interpretatierichtlijn wordt in het hoofdstuk uitgebreid besproken en werd ook als bijlage bij het jaarverslag gevoegd. De richtlijn komt ook op de website van de dienst Controle Strategische Goederen.

De publicatie van deze interpretatierichtlijn en de toelichting daarover in het jaarverslag zijn de veruitwendiging van een bewust beleid. Eerder gebeurde hetzelfde met de interpretatierichtlijn over de toepassing van de catch-allbepaling van het Wapenhandeldecreet. Nu gebeurt dat met het beleid over militaire voertuigen. Ook over de zogenaamde niet-essentiële onderdelen is een interpretatierichtlijn beschikbaar en daarover zal ook een specifieke beleidslijn uitgevaardigd worden.

Over de toepassing van de uitvoercriteria wil de minister-president in die context eerst en vooral duidelijk stellen dat in wezen elke uitvoer op zich moet worden bekeken. Conform het Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB (artikel 1) wordt elke vergunningsaanvraag geval per geval getoetst aan de uitvoercriteria. Het Wapenhandeldecreet heeft bovendien met de verankering van de uitvoercriteria zelf al duidelijke algemene beleidslijnen uitgezet die ingebed zijn in een ruimer Vlaams beleid. Anders dan in de meeste landen zijn in Vlaanderen de beoordelingscriteria in detail in de regelgeving zelf uitgewerkt. Het decreet

implementeert bovendien niet enkel de Europese criteria, maar legt ook Vlaamse criteria op over prioritaire mensenrechtenthema's, zoals bijvoorbeeld de strijd tegen de doodstraf. Er is bijgevolg al een raamwerk voor de explicitering en de algemene samenhang van het beleid.

Voorts bevat het algemene gedeelte een overzicht van de outreachactiviteiten van de dienst Controle Strategische Goederen en een overzicht van de parlementaire vragen over de toepassing van het Wapenhandeldecreet. Dat laatste is overigens nieuw.

Voor de cijfers en de toelichting van het rapporteringsgedeelte verwijst de minister-president naar het hoofdstuk 4.2 en de toelichting in hoofdstuk 5. De factsheet van het Vredesinstituut naar aanleiding van het advies over het jaarverslag 2016 geeft ook een mooi overzicht.

Het rapporteringsgedeelte bevat sinds 2013 drie onderdelen: een toelichting bij de methodologie van de rapportering, een grafisch overzicht van de toegekende en geweigerde vergunningen en een uitgebreide bespreking van de cijfers. De cijferweergaves zelf zijn als bijlage toegevoegd. De minister-president benadrukt de grote transparantie die ook bevestigd wordt door het Vlaams Vredesinstituut. Het overzicht in de cijferweergave in bijlage 1, vergunning per vergunning, met vermelding van alle relevante gegevens is uitzonderlijk in vergelijking met andere landen. De transparantie zal in de toekomst nog groter worden via bijkomende rapporteringen, zoals over verlengingen van vergunningen.

Bij de cijfers van 2016 vestigt de minister-president de aandacht op twee elementen, met vooreerst een duiding bij de stijging van de Vlaamse wapenuitvoer. De globale analyse maakt duidelijk dat voor die stijging maar een beperkt aantal grote intra-EU-vergunningen verantwoordelijk is, namelijk twee vergunningen voor overbrenging van onderdelen voor gevechtssvliegtuigen naar Duitsland en vier vergunningen voor overbrenging van onderdelen voor militaire voertuigen naar het Verenigd Koninkrijk. De uitvoer naar landen buiten de EU halveerde in 2016 ten opzichte van 2015. Twee derden van de leveringen gaan dan nog naar één land, de Verenigde Staten. De beperkte omvang van de Vlaamse wapenuitvoer en de impact van occasioneel hoge vergunningen maken dat een paar grote vergunningen meer of minder in het oog springende stijgingen of dalingen tot gevolg hebben.

Het tweede aspect is het recordaantal geweigerde vergunningen, wat het gevolg is van een duidelijk standpunt over uitvoer van goederen, inzetbaar in gewapende conflicten, naar de strijdkrachten van landen die betrokken zijn in het conflict in Jemen. Zo wil Vlaanderen vermijden dat Vlaamse goederen gebruikt worden voor schendingen van het humanitair recht.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1. Tine Soens

Voor *Tine Soens* blijven de bezorgdheden die haar fractie reeds uitte bij de goedkeuring van het aangepaste Wapenhandeldecreet nog altijd gelden. Is het jaarverslag transparanter geworden? Is er terug meer controle op catch-all en doorvoer? Hoe verloopt de samenwerking met de relevante federale overheidsdiensten? Kan het hoge ongekeende eindgebruik worden teruggedrongen? En tot slot, voert Vlaanderen zelf wapenembargo's in?

Voor sp.a primeren ethische belangen, vrede en veiligheid op economische belangen. In zijn advies laakt het Vlaams Vredesinstituut het ontbreken van een expliciet referentiekader voor het wapenexportbeleid. Voorts wordt gesteld dat er

weinig aandacht wordt besteed aan de uitgangspunten van het wapenexportbeleid en de relatie met de algemene principes en prioriteiten van het algemene buitenlandse beleid. Nochtans zou het zowel intern als extern duidelijkheid geven over de uitgangspunten van deze Vlaamse Regering. Het is aan het beleid rond wapenhandel dat kan worden afgemeten hoe menens het de regering is met mensenrechten, met vrede en veiligheid.

Om de transparantie te vergroten, vraagt het lid over de effectieve uitvoer en niet enkel de vergunde uitvoer te rapporteren. Dat kan in Wallonië wel, waarom dan niet in Vlaanderen? Door de gewijzigde rapportering maar ook door de beperktere controle op zuiver civiele goederen die naar eindgebruikers van militaire aard worden uitgevoerd, de zogenaamde catch-allcontrole, is de waarde van de vergunde uitvoer in 2016 net als in 2013, 2014 en 2015 veel lager dan de jaren ervoor. Tot de helft van de voorheen gecontroleerde export wordt niet langer gecontroleerd. Doorvoer zonder overlading kan nu ook op een ad-hocbasis worden gecontroleerd. In dit jaarverslag staat daar nog niets over, maar zijn er ondertussen al dossiers op basis van de nieuwe definitie van doorvoer gecontroleerd? Dergelijke controle vergt een actieve informatievergaring. Als de mogelijkheid niet aangewend wordt, heeft het geen zin ze in het decreet te laten.

Het delen van informatie tussen de verschillende beleidsniveaus is cruciaal. Een vergunningsbeleid staat of valt immers met controle. Is er ondertussen een formeel samenwerkingsakkoord met de douane, de federale en lokale politie, de federale Wapendienst, de Proefbank voor Vuurwapens, de Staatsveiligheid en parketten?

Eén van de belangrijkste aspecten in wapenhandel is de kennis van het eindgebruik van de producten. Het Vredesinstituut noemt dit de achilleshiel van de Vlaamse wapenexport. Met de aanpassing van het Wapenhandeldecreet is dat probleem niet opgelost: hoewel een eindgebruikersverklaring verplicht is, is een wederuitvoerverbintenis dat niet. Zweden, Portugal en Hongarije leggen wel systematisch wederuitvoerbeperkingen op. In het voorliggend jaarverslag staat dat een bedrijf het moet melden als het tijdens de geldigheidsduur van een vergunning informatie verkrijgt over de wijziging van het doel of de bestemming van de goederen. In een schriftelijke vraag (*Schriftelijke Vragen* VI.Parl. 2016-17, nr. 302) vroeg het lid in hoeverre dit ervoor gezorgd heeft dat bepaalde vergunningen geschorst of ingetrokken worden. Het antwoord van de minister-president was dat dit sinds het begin van deze legislatuur nog niet voorgekomen was. Dat het op papier staat, verhindert niet dat Vlaamse producten geïntegreerd worden in grotere systemen en in conflictgebieden en brandhaarden terechtkomen. Het merendeel van de Vlaamse overbrenging en uitvoer naar de buitenlandse defensie-industrie gaat naar lidstaten van de Europese Unie en betrouwbare lidstaten van het Wassenaar Arrangement, zoals de VS. De vraag is maar of dat betrouwbare partners zijn. President Trump kondigde enkele maanden geleden doodleuk een miljardendeal aan met Saoedi-Arabië. En afgelopen zomer werd duidelijk dat landen als Egypte, Saoedi-Arabië, de Verenigde Arabische Emiraten, Koeweit, Qatar en Turkije grote afnemers zijn van Franse wapens. Het is maar zeer de vraag of de criteria van het Gemeenschappelijk Standpunt daarbij gevolgd zijn. Welke garantie heeft de Vlaamse Regering dat wapens en onderdelen niet via die betrouwbare partners en lidstaten in regio's terechtkomen waar Vlaanderen liever geen wapens aan levert?

Tot slot wil het lid het over wapenembargo's of tijdelijke handelsbeperkende maatregelen hebben. Sinds de aanpassing van het decreet is het mogelijk om wapenembargo's aan landen in oorlog op te leggen. Sp.a heeft al enkele keren initiatieven genomen om Saoedi-Arabië een dergelijk wapenembargo op te leggen. In het voorliggend jaarverslag staat: "In het Midden-Oosten en Noord-Afrika werden in de afgelopen vijf jaar aanzienlijk meer wapens ingevoerd. De

inzet van ingevoerde wapens door staten in de MENA-regio in het conflict in Jemen (2015) leidde tot discussies over de vraag of het wel moreel verantwoord en zelfs legaal was om wapens naar die streek uit te voeren.”. Op de website van de dienst Controle Strategische Goederen staan onder Vlaamse maatregelen enkel het beperkend beleid ten opzichte van Israël. Wanneer komt het wapenembargo tegen Saoedi-Arabië er? Vooralsnog blijft het bij veel woorden, maar weinig daden als het over Saoedi-Arabië gaat.

2.2. Jan Van Esbroeck

Jan Van Esbroeck herinnert eraan dat Vlaanderen leeft van export, waaronder de uitvoer van defensiegerelateerde producten. Vlaanderen is bevoegd voor doorvoer- en exportvergunningen voor militair materieel en het oefent die bevoegdheid accuraat uit. Wat hem het meest opvalt is het brede toepassingsgebied van de criteria, de lage risicotolerantie bij schending van de toetsingscriteria en toetsing van de criteria voor het land van eindgebruik.

Het Vlaams Vredesinstituut vraagt de uitgangspunten van het beleid te versterken en te verduidelijken en in te passen in het Vlaamse buitenlandse beleid. Het is niet gemakkelijk een evenwicht te vinden. In het decreet staan er bijna uitsluitend ethische en amper economische overwegingen. Vlaanderen gaat verder dan het gemeenschappelijke Europees standpunt met extra categorieën en meer transparantie, maar het gaat ook verder dan de andere Belgische regio's. Vlaanderen is in het algemeen gezien, dus ook op het vlak van transparantie, een voorbeeld voor de wereld. De digitalisering zal het mogelijk maken de transparantie nog te verbeteren.

Iedereen hoopt op een wereld zonder oorlog, geweld of conflicten, maar vooralsnog zijn wapens nodig voor het handhaven van orde en veiligheid en voor de bescherming van rechten en vrijheden, ook mensenrechten. Vlaanderen heeft daar bondgenoten voor nodig. En bondgenoten moet je vertrouwen, uiteraard niet blindelings maar in het kader van Europese of internationale afspraken. Dat evenwichtige kader zet Vlaanderen gewoon zorgvuldig om in beleid. Het biedt genuanceerd maatwerk met ethische afwegingen dossier per dossier, wat nodig is gezien de specificiteit van elk dossier. De analyses, ook van het Vlaams Vredesinstituut, bewijzen dat Vlaanderen het goed doet en dat het de juiste richting gekozen heeft.

2.3. Wouter Vanbesien

Naast de terechte appreciatie voor de transparantie vraagt het advies van het Vredesinstituut volgens *Wouter Vanbesien* ook duidelijkere criteria, iets wat de minister-president impliciet afwijst. Nochtans geeft het instituut, toch een evenwichtig samengesteld orgaan dat verschillende belangen afweegt, steekhoudende argumenten voor een expliciet beleidskader voor toekenning of weigering van vergunningen, waarin ethische belangen voorgaan op economische. Het belangrijkste argument is dat dergelijk kader de onderbouw van beslissingen transparanter, leesbaarder en begrijpelijker maakt. Dat kader zal het Vlaanderen ook gemakkelijker maken om andere landen duidelijk te maken waar het voor staat. Hij vraagt de minister-president die aanbeveling uit te voeren.

De essentie is niet het aantal vergunningen, maar een effectieve controle en de terechte vergunning. Vlaanderen heeft nog altijd te weinig zicht op wat er uiteindelijk met de wapens gebeurt, ten gevolge van de wijziging van de catch-allformule en de beperkte controle op wederuitvoer. Dat blijft dus een werkpunt. Op de N-VA na waren alle partijen voor een Vlaams wapenembargo tegen Saoedi-Arabië. De N-VA vond er wel iets voor te zeggen maar zag wettelijke

bezwaren. Die bezwaren zijn ondertussen geslecht, maar toch gebeurt er niets. Het lid roept het parlement op daar nu werk van te maken.

2.4. Sabine de Bethune

Sabine de Bethune beoordeelt het voorliggende verslag als interessant en accuraat. Het Vlaamse decretaal kader behoort inderdaad tot de beste ter wereld. Het werk is echter nog niet af. Onduidelijkheid over het eindgebruik blijft het grote probleem. Vlaanderen voert immers vooral hoogtechnologische onderdelen uit die onder andere dienst kunnen doen in militair materieel. Ze vraagt te werken aan een betere controle. Hoe ziet de minister-president dat?

België heeft een zwakke positie ingenomen bij het VN-verdrag over een ban op atoomwapens en verschuilt zich daarvoor achter de NAVO. Is Vlaanderen betrokken geweest bij de positiebepaling van België? Het is trouwens nog niet te laat om van mening te veranderen. Voor het lid is het van wezenlijk belang om tegen elke vorm van atoomwapens te ijveren. Misschien produceert Vlaanderen er wel onderdelen van. Ze suggereert om het Vlaams Vredesinstituut te laten nagaan of dat inderdaad het geval is.

Slechts 49 landen die partij zijn in het VN-Wapenhandelverdrag hebben blijkbaar een jaarverslag neergelegd. Hoe kunnen de andere ondertekenende landen daartoe verplicht worden? Voorts informeert ze waarom de werkgroep ter ondersteuning van de nationale implementatie van het Wapenhandelverdrag er uiteindelijk niet gekomen is. Waarom werd er gekozen voor een werkgroep die enkel het grondwerk voor een substantiële discussie levert? Welke rol zal Vlaanderen daarin spelen? Draagt Vlaanderen bij tot het vrijwillig trustfonds om staten bij te staan bij de implementatie van het verdrag? Zo ja, hoeveel? Zo nee, waarom niet?

2.5. Herman De Croo

Herman De Croo ziet dat de rapportering elk jaar beter en omvangrijker wordt. Principieel ziet hij twee kwesties: een bruikbare definitie van wat wapens zijn en de bestemming van de wapens. Hij vraagt om de data wanneer de juridisch bindende embargo's ingesteld zijn eventueel aan het verslag toe te voegen.

Voorts wijst de spreker op het verschil tussen de embargo's van de Europese Unie en de VN en informeert hij naar de draagwijdte van de politieke embargo's van de OVSE. De wapenhandel wereldwijd is kolossaal, Vlaanderen is daar slechts een heel kleine speler. Het moet er ook over waken dat producten die voor andere doeleinden dan wapens bestemd zijn, er niet door geraakt worden.

2.6. Rik Daems

Rik Daems herinnert aan het voornemen voor een Vlaams referentiekader voor mensenrechten en buitenlands beleid, opgesteld door het parlement. Het wapenexportbeleid kan daar deel van uitmaken. Louter op dat aspect focussen is naar zijn mening een te enge benadering.

3. Antwoorden van minister-president Geert Bourgeois

Minister-president *Geert Bourgeois* benadrukt dat het Vlaamse beleid gebaseerd is op het Wapenhandeldecreet. De criteria daarin gaan verder dan de Europese richtlijn. Vlaanderen handelt conform artikel 1 van de richtlijn die bepaalt dat de lidstaten geval per geval beslissen over de aanvraag. Daarbij zijn de richtlijn, het decreet en het uitvoeringsbesluit de richtsnoeren. De Vlaamse regels zijn

strenger dan de Europese, dat wordt ook bevestigd in het advies van het Vlaams Vredesinstituut dat nadien analyseert of die regels gevolgd zijn.

Een verregaand decreet is het beste kader. Het parlement kan aan de hand van de maandelijkse rapporten en schriftelijke vragen alles van dichtbij volgen. Vlaanderen heeft 500.000 euro vrijgemaakt om in 2018 de effectieve uitvoer digitaal te volgen. Wat de catch-all betreft, herhaalt de minister-president dat hij het decreet van 2012 toepast, dat toen mee goedgekeurd is door sp.a. Voorts zegt hij dat de besprekingen over een verdere regeling van het samenwerkingsakkoord lopen, maar dat het akkoord in afwachting gewoon gerespecteerd wordt.

Bij een rechtstreekse uitvoer van gebruiksklaar materiaal is de eindgebruiker bekend. Meestal gaat het echter over componenten die niet bestemd zijn voor één bepaald militair materiaal. Die componenten worden geleverd aan bedrijven, in het Vlaamse geval vaak Duitse systeemintegratoren. Die bedrijven worden dan beschouwd als de eindgebruiker. De minister-president zegt voorts dat er voor het eerst een aanvraag is voor een bestemmingswijziging, maar de richtlijn verplicht Vlaanderen ertoe geen uitvoerbeperkingen naar andere EU-landen te hanteren. Wel zijn alle lidstaten verplicht de richtlijn na te leven.

De minister-president beklemtoont dat elke uitvoer van wapens aan Saoedi-Arabië wordt geweigerd. Beweren dat er enkel woorden maar geen daden zijn, is dan ook totaal onjuist. De federale Kamer heeft ondertussen een resolutie goedgekeurd waarin gevraagd wordt om op Europees en eventueel VN-niveau een wapenembargo in te stellen. Op vraag van vicepremier Didier Reynders heeft Vlaanderen toegezegd daaraan mee te werken. Ook Wallonië heeft zich achter een Europees embargo geschaard.

Voor de vragen over het verdrag tegen atoomwapens verwijst de minister-president naar zijn antwoord op de vraag om uitleg van Wouter Vanbesien over de opvolging van de resolutie betreffende het bannen van massavernietigingswapens (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2016-17, nr. 283). Als onderdelen bestemd zijn voor atoomwapens, de zogenaamde dual-use, dan wordt de vergunning geweigerd. Hij wijst op het grote verschil tussen de definitie van een wapen en de EU-lijst van militaire goederen.

De minister-president zegt voorts toe om in het volgende jaarverslag bij elk embargo een website te vermelden waar de parlementsleden meer informatie kunnen vinden, onder andere de datum waarop het embargo ingesteld werd.

Tom Nijs, jurist bij de dienst Controle Strategische Goederen van het Departement Buitenlandse Zaken, merkt op dat op de jaarlijkse conferentie van partijstaten van september de drie ad-hocwerkgroepen permanente werkgroepen geworden zijn. Er is nu dus een volwaardige formele werkgroep die zich buigt over de implementatie van het verdrag, een werkgroep over transparantie en een andere over de rapportering. Vlaanderen is in de laatste werkgroep heel actief en de mogelijkheid bestaat dat de spreker daar covoorzitter zal worden. De prioriteit ligt bij de lidstaten die de rapporteringsverplichting niet nakomen. Ondertussen heeft de conferentie een document daartoe van de werkgroep goedgekeurd. Vlaanderen onderzoekt nog of het kan bijdragen aan het trustfonds.

Minister-president *Geert Bourgeois* looft het werk van de ambtenaren. Tom Nijs heeft de gids geschreven over de jaarlijkse verplichte rapportering over het VN-Wapenhandelverdrag. Die gids is unaniem bekrachtigd door de conferentie van de lidstaten. Dat hij bovendien gevraagd is covoorzitter te worden van één van die werkgroepen, bewijst dat Vlaanderen een actieve rol speelt en over uitstekende vertegenwoordigers beschikt.

4. Replieken van de commissieleden en aanvullende antwoorden van de minister-president

Tine Soens stelt vast dat er ondanks de decretale bepalingen toch discussie is over de interpretatie van de criteria. Volgens sp.a en het Vlaams Vredesinstituut volstaat het decreet niet. Daarbij komt nog dat de uitgangspunten van het wapenbeleid van deze regering nergens terug te vinden zijn. Zelfs in de beleidsbrieven staat daar weinig informatie over. Het is positief dat er vanaf volgend jaar gerapporteerd wordt over de effectieve uitvoer. Dat bewijst dat de vele parlementaire vragen tot resultaat kunnen leiden.

Tot de helft van de export die vroeger gecontroleerd werd, wordt dat vandaag niet meer. Op basis van die vaststelling, moet worden bekeken of er iets aan de decreetsbepaling daarover dient te wijzigen. Dat sp.a het decreet in 2012 goedkeurde doet daar niets aan af.

Tot slot vraagt het lid nog wanneer er een uitspraak zal zijn over de herbestemmingsaanvraag waar de minister-president het over had.

Tom Nijs legt uit dat het Duitse bedrijf waaraan de Vlaamse leverancier onderdelen leverde, de goederen aanvankelijk had willen leveren aan het Duitse leger. Intussen was er echter een dringende vraag van het Litouwse leger om identieke goederen aan te kopen. Het Duitse bedrijf vroeg dan aan de Vlaamse onderneming of de bewuste levering mocht worden herbestemd. Omdat het ging om een bestemmingswijziging naar een ander Europees land, moet de minister zich er niet over buigen. De herbestemming is ondertussen wel degelijk goedgekeurd.

Tine Soens wijst er nog op dat het Wapenhandeldecreet het Vlaanderen mogelijk maakt wapenembargo's in te stellen. Op de website van de dienst Controle Strategische Goederen is nergens terug te vinden dat er een ander regime geldt voor Saoedi-Arabië. Een Europees embargo zal er op korte termijn duidelijk niet komen. Ze vraagt de minister-president dan ook met aandrang om zich niet langer achter Europa te verschuilen maar zelf te doen wat Vlaanderen kan.

Rik DAEMS,
voorzitter

Jan VAN ESBROECK
Tine SOENS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

COARM	Working Party on Conventional Arms Exports
EU	Europese Unie
GBVB	Gemeenschappelijk Buitenlands- en Veiligheidsbeleid
MENA	Middle East and North Africa
NAVO	Noord-Atlantische Verdragsorganisatie
OVSE	Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa
VN	Verenigde Naties
VS	Verenigde Staten